

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. การจัดการฐานข้อมูลบรรณานุกรมในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในด้าน อุปกรณ์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ ขอบเขตของฐานข้อมูล โครงสร้างระเบียบข้อมูล และการกำหนดศัพท์บรรณานุกรม ตลอดจนปัญหาที่ประสบ
2. การใช้ฐานข้อมูลบรรณานุกรมในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในด้าน วัตถุประสงค์ในการใช้ วิธีการสืบค้นข้อมูล และปัญหาที่ประสบ

ขั้นตอนในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในเรื่อง การจัดการและการใช้ฐานข้อมูลบรรณานุกรม
2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. ทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. เก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิเคราะห์ข้อมูล
7. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ศูนย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยรวบรวมรายชื่อหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะที่มีการจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรม รวมทั้งรายชื่อฐานข้อมูลบรรณานุกรมที่จัดทำและเปิดบริการให้ผู้สืบค้นข้อมูลในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ จาก รายชื่อฐานข้อมูลสารนิเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (คณะทำงานฝ่ายบริการสารนิเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา, 2535: 108-118) ได้จำนวน 28 แห่ง และจากการโทรศัพท์สอบถามจากบุคลากรผู้รับผิดชอบจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรมในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 8 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 32 แห่ง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และสร้างเครื่องมือในการวิจัย

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่า หอสมุดที่เป็นห้องสมุดกลางและห้องสมุดคณะของมหาวิทยาลัยของรัฐที่จัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรม มีจำนวน 32 แห่ง ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (8 แห่ง)

1. สถาบันวิทยบริการ
2. ห้องสมุดคณะครุศาสตร์
3. ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์
4. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์
5. ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์
6. ห้องสมุดและศูนย์เอกสารการสัตว คณะสัตวแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2 แห่ง)

7. สำนักวิทยบริการ
8. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (1 แห่ง)

9. สำนักหอสมุด

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (1 แห่ง)

10. สำนักหอสมุดและบรรณสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (8 แห่ง)

11. หอสมุดปริทัศน์มณเฑียร*
12. ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
13. ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์
14. ห้องสมุดศาสตราจารย์เกียรติคุณ ชัยนาม คณะรัฐศาสตร์
15. ห้องสมุดสัญญา ธรรมศักดิ์ คณะนิติศาสตร์
16. ห้องสมุดศูนย์วิจัยสังคม**

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (1 แห่ง)

17. สำนักหอสมุด

มหาวิทยาลัยบูรพา (1 แห่ง)

18. สำนักหอสมุด

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (1 แห่ง)

19. สำนักวิทยบริการ

มหาวิทยาลัยมหิดล (3 แห่ง)

20. สำนักหอสมุด**
21. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
22. ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์**

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (1 แห่ง)

23. สำนักหอสมุด

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (1 แห่ง)

24. สำนักหอสมุด

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร (1 แห่ง)

25. สำนักหอสมุดกลาง

มหาวิทยาลัยศิลปากร (1 แห่ง)

26. หอสมุดสาขาวังท่าพระ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2 แห่ง)

27. ฝ่ายหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร สำนักวิทยบริการ วิทยาเขตหาดใหญ่
28. ฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ วิทยาเขตปัตตานี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (1 แห่ง)

29. สำนักบรรณสารสนเทศ

*เดิมชื่อ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เปลี่ยนชื่อเป็น หอสมุดปริทัศน์มณเฑียร
(จรีรัตน์ ผ่องแผ้ว, 2540: 19)

** ห้องสมุดไม่ให้นักศึกษาสืบค้นด้วยตนเอง

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (1 แห่ง)

30. ฝ่ายหอสมุด

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (1 แห่ง)

31. สำนักหอสมุดกลาง

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (1 แห่ง)

32. สำนักบรรณสารการพัฒนา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. บุคลากรผู้รับผิดชอบจัดทำฐานข้อมูลบรรณนิเวศในหอสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ 32 แห่ง จำนวนแห่งละ 1 คน รวมจำนวน 32 คน
2. ผู้ใช้ฐานข้อมูลบรรณนิเวศในหอสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ 29 แห่ง เนื่องจากหอสมุดจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ หอสมุดศูนย์รังสิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล และหอสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ไม่อนุญาตให้ผู้สืบค้น จึงทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลการสืบค้นของผู้ใช้ได้ และกำหนดกลุ่มตัวอย่างหอสมุดแห่งละ 10 คน ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างของผู้ใช้ฐานข้อมูลบรรณนิเวศทั้งหมด จำนวน 290 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับบุคลากรผู้รับผิดชอบจัดทำฐานข้อมูลบรรณนิเวศในหอสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้ใช้งานข้อมูลบรรณนิเวศในหอสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับบุคลากรผู้รับผิดชอบจัดทำฐานข้อมูลบรรณนิเวศในหอสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับฐานข้อมูลบรรณนิเวศ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ชื่อฐานข้อมูลบรรณนิเวศ ปีที่เริ่มจัดทำฐานข้อมูลบรรณนิเวศ จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลบรรณนิเวศ และฝ่ายงานหรือแผนกที่รับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลบรรณนิเวศ โดยกำหนดคำถามแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการจัดการฐานข้อมูลบรรณนิเวศ จำนวน 4 ด้าน คือ

2.1 ด้านอุปกรณ์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการจัดการฐานข้อมูลบรรณนิเวศ จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ประเภท รุ่น และหน่วยความจำของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับจัดการฐานข้อมูลบรรณนิเวศ โปรแกรมที่ใช้ในการจัดการฐานข้อมูลบรรณนิเวศ และ สาเหตุที่เลือกใช้โปรแกรม กำหนดคำถามแบบเติมข้อความลงในช่องว่างและแบบเลือกตอบ

2.2 ด้านขอบเขตฐานข้อมูลบรรณนิเวศ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ จำนวนวารสารที่นำมาจัดทำบรรณนิเวศ และ จำนวนระเบียบทั้งหมดในฐานข้อมูลบรรณนิเวศ กำหนดคำถามแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง

2.3 ด้านโครงสร้างระเบียบข้อมูล จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ มาตรฐานการลงรายการที่เครื่องคอมพิวเตอร์อ่านได้ที่ห้องสมุดใช้ รูปแบบการแสดงผลข้อมูลที่หน้าจอคอมพิวเตอร์ และ วิธีการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลบรรณนิเวศ โดยกำหนดคำถามแบบเลือกตอบและแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง

2.4 ด้านนโยบายการกำหนดศัพท์บรรณนิเวศ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ศัพท์ที่ใช้ในการสืบค้น และคู่มือที่ใช้ในการกำหนดศัพท์บรรณนิเวศ กำหนดคำถามแบบเลือกตอบและแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 3 ปัญหาในการจัดการฐานข้อมูลบรรณนิเวศ จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านการสร้างและพัฒนาฐานข้อมูล และ ด้านการบริการฐานข้อมูลบรรณนิเวศ คำถามในส่วนนี้เป็นคำถามแบบกำหนดให้เลือกตอบและแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการจัดทำฐานข้อมูลบรรณนิเวศ เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้การจัดการฐานข้อมูลบรรณนิเวศมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในด้านบุคลากร ด้านการสร้างและพัฒนาฐานข้อมูล และด้านการบริการฐานข้อมูลบรรณนิเวศ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้ใช้งานฐานข้อมูลบรรณนิเวศในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1 ข้อ คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการสืบค้นฐานข้อมูลบรรณานุกรม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการสืบค้นฐานข้อมูลบรรณานุกรม เรื่องที่ค้น วิธีที่ใช้ในการสืบค้น และ คำที่ใช้สืบค้น ในส่วนนี้กำหนดคำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 3 ปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลบรรณานุกรม กำหนดคำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการใช้ฐานข้อมูลบรรณานุกรม เพื่อให้การบริการฐานข้อมูลบรรณานุกรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นคำถามปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปทดสอบเก็บข้อมูลในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 5 แห่ง ในช่วงวันที่ 6 พฤศจิกายน - 14 พฤศจิกายน 2540 ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ทดสอบโดยการสัมภาษณ์บุคลากรผู้รับผิดชอบจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน 5 แห่ง แห่งละ 1 คน จากสำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกริก สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และ หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2. แบบสอบถาม ทดสอบโดยแจกแบบสอบถามแก่ ผู้ใช้ฐานข้อมูลบรรณานุกรมในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 5 แห่ง แห่งละ 2 คน ได้แก่ ผู้ใช้จากสำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกริก สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และ หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

การทดสอบแบบสอบถามผู้ใช้ฐานข้อมูลบรรณานุกรม ทำโดยแจกแบบสอบถามแก่ผู้ใช้ฐานข้อมูลบรรณานุกรม กระจายไปตามช่วงเวลา ช่วงละ 2 ชั่วโมงต่อวัน โดยจะเริ่มแจกตั้งแต่ห้องสมุดเปิดทำการ จนครบ 2 ชั่วโมง และในวันถัดไปจะแจกในช่วง 2 ชั่วโมงถัดไป จนได้ครบตามจำนวนในแต่ละแห่ง

หลังจากทดสอบแล้ว ได้นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เสนอแนะให้เพิ่มเติมในส่วนของสาเหตุที่เลือกใช้โปรแกรมว่า เป็นโปรแกรมที่สามารถนำมาพัฒนาต่อได้ง่าย อีกประการหนึ่ง ส่วนแบบสอบถามไม่มีการแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ และ ใบนัดสัมภาษณ์ ถึงผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 32 แห่ง พร้อมทั้งกำหนดวัน และเวลาที่ขอสัมภาษณ์ไว้ในใบนัดสัมภาษณ์ และให้ส่งใบนัดสัมภาษณ์กลับคืนผู้วิจัย โดยผู้วิจัย ทิมพีชี่ ที่อยู่ของผู้วิจัย พร้อมติดแสตมป์ไว้ด้านหลังของใบนัดสัมภาษณ์เป็นที่เรียบร้อย เริ่มจัดส่งตั้งแต่วันที่ 20 พฤศจิกายน 2540 หลังจากนั้นโทรศัพท์นัดหมายวันสัมภาษณ์จริง และ เข้าสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่นัดหมาย ระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2540 ถึง 20 มีนาคม 2541 พร้อมทั้งเก็บข้อมูลจำนวนและรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดทั้ง 32 แห่งจัดทำคณานุกรม ในฐานข้อมูลคณานุกรมวารสาร เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ขอบเขตสาขาวิชาของวารสาร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กับผู้ใช้ฐานข้อมูลคณานุกรมวารสารในห้องสมุด มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 29 แห่ง จำนวนแห่งละ 10 คน รวมจำนวน 290 คน ทั้งด้วยตนเอง และขอความร่วมมือกับบรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลคณานุกรมวารสาร หรือ บรรณารักษ์บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าของแต่ละแห่งช่วยแจก โดยแจกแบบสอบถาม ให้แก่ผู้ใช้ฐานข้อมูลคณานุกรมวารสาร เป็นช่วงเวลา ช่วงละ 2 ชั่วโมงโดยในวันแรกของการแจก เริ่มแจกตั้งแต่ห้องสมุดเปิดทำการจนครบ 2 ชั่วโมง และในวันถัดไปจะแจกแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2540 ถึง 20 มีนาคม 2541 ปรากฏว่าได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 185 ฉบับ หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ติดตามทวงถามเพื่อให้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนเพิ่ม มากขึ้น รวม 5 ครั้ง จนถึงวันที่ 10 พฤษภาคม 2541 ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามของผู้ใช้ ฐานข้อมูลคณานุกรมวารสารจากห้องสมุดบางแห่ง ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บได้ครบถ้วนในช่วงเวลาที่ กำหนด เนื่องจากมีผู้ใช้ฐานข้อมูลจำนวนน้อย

ผลการรวบรวมข้อมูลปรากฏว่า ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลดรรชนีวารสารครบทั้ง 32 แห่ง และได้รับแบบสอบถามของผู้ใช้ฐานข้อมูลดรรชนีวารสารกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 233 ฉบับ เมื่อนำมาตรวจสอบพบว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 212 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.10 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่แจก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.) ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบในการจัดทำฐานข้อมูลดรรชนีวารสาร มาวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเฉพาะในส่วนของการขอเขตฐานข้อมูลดรรชนีวารสาร ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขตสาขาวิชาของฐานข้อมูลดรรชนีวารสาร โดยศึกษาจากคู่มือ ดังนี้

Dewey Decimal Classification and Relative Index. Ed. 21. New York : Forest Press, 1996.

สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ประมวลข้อหลักระบบสาขาวิชาและปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ : ที.พี. พรินท์ จำกัด, 2536.

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ขอบเขตสาขาวิชาของวารสารที่นำมาจัดทำดรรชนีลงในฐานข้อมูลดรรชนีวารสาร แบ่งได้เป็น 4 สาขาวิชา ได้แก่

1. สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ ปรัชญาและศาสนา ประวัติศาสตร์และโบราณคดี ภาษาและวรรณคดี วิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์ และบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

2. **สาขาวิชาสังคมศาสตร์** ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ รัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์ ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว ประชากรศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ คนกรรมศาสตร์ ศีลศาสตร์ บริหารธุรกิจและการบัญชี จิตวิทยา มานุษยวิทยา และ นิเทศศาสตร์

3. **สาขาวิชาวิทยาศาสตร์** ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ ฟิสิกส์และเคมี ธรณีศาสตร์ พฤกษศาสตร์ สถิติศาสตร์ สมุทรศาสตร์ และ สัตวศาสตร์

4. **สาขาวิชาเทคโนโลยี** ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ แพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ การประมง และการขนส่งและการคมนาคม

1.2 ในการวิเคราะห์ขอบเขตวารสารที่ห้องสมุดแต่ละแห่งนำมาจัดทำบรรณนิยฐานข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์จากรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดนำมาจัดทำบรรณนิยฐานวารสาร จากนั้นได้ จำแนกวารสารเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวารสารวิชาการและกึ่งวิชาการ ได้แก่ วารสารที่เสนอ บทความความเชิงวิชาการและกึ่งวิชาการ และมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำวารสารที่ปรากฏเป็น ภายสังขณธ์อักษร และกลุ่มนิตยสาร ได้แก่ วารสารที่มีลักษณะการนำเสนอเนื้อหาอย่างไม่เป็นทางการ จากนั้นผู้วิจัยได้นำวารสารวิชาการและกึ่งวิชาการมาวิเคราะห์ขอบเขตสาขาวิชา ตามเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์และเนื้อหาของบทความในวารสาร แต่ละชื่อย้อนหลังไป 2 ปี

2.) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของผู้ใช้ฐานข้อมูลบรรณนิยฐานวารสาร ผู้วิจัยใช้วิธีแปลง คำตอบในแบบสอบถามเป็นตัวเลข แล้วลงรหัสในแบบฟอร์ม บันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่อง คอมพิวเตอร์ เพื่อนำมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์สถิติทาง สังคมศาสตร์ SPSS/PC+ (Statistical Packages for Social Sciences for Personal Computer) และ ในส่วนข้อมูลที่เป็นเรื่องที่สืบค้น และค่าที่ใช้ในการสืบค้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิเคราะห์จากการนำค่าที่ ผู้ใช้สืบค้นมาตรวจสอบกับคู่มือในการให้ค่าค้นที่ห้องสมุดแต่ละแห่งใช้ว่า ค่าที่ผู้ใช้สืบค้นนั้นเป็น หัวเรื่อง หรือ ศัพท์อิสระ

อักษรย่อที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล มีดังนี้

- จพ. = สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จพ.คศ. = ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จพ.ทพ. = ห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จพ.พศ. = ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จพ.ภศ. = ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จพ.สพ. = ห้องสมุดและศูนย์เอกสารสัตว์ คณะสัตวแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มช. = สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- มช.พศ. = ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- มจ. = สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- มจร. = สำนักหอสมุดและบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าธนบุรี
- มข. = สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- มน. = สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
- มธ. = หอสมุดปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มธ.นต. = ห้องสมุดสัญญาธรรมศักดิ์ คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มธ.พบ. = ห้องสมุดคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มธ.รศ. = ห้องสมุดดิเรก ชัยนาม คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มธ.รต. = ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต
- มธ.ศศ. = ห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มบ. = สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
- มม. = สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
- มม.พศ. = ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
- มม.พบ. = ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- มร. = สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- มศว.ปต. = สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- มศก.ท. = หอสมุดสาขาวังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- มส. = สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- มสธ. = สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- มอ. = ฝ่ายหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
- มอ.ปต. = ฝ่ายหอสมุดจอห์น.เอฟ.เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
- มอบ. = ฝ่ายหอสมุด มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- สจพ. = สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- สทบ. = สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอในรูปแบบบรรยายประกอบตารางในบทที่ 4
สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะนำเสนอในบทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย